

Hüseyin Can
(Araştırmacı)

Göçmen Gözüyle

Göçmen meclisleri oluşturulmalıdır

Göçmenler yaşadıkları ülkelerde yerli halkla (birlikte yaşam) için kafa yorup formüller aramalıdır. Her ne kadar bu ülkelerde itici güç odakları olsa da göçmenler buna rağmen yerli işçi ve emekçilerle beraber, yılmadan birlikte yaşamı örgütlemelidir.

Bazı siyasi partiler göçmenlerin bu ülkelerde ekonomik, siyasal ve kültürel olarak devasal bir zenginlik olduklarını biliyorlar.

Bu anlamda sol partilerin programları istediğimiz düzeyde de olmasa da göçmenlerin örgütlenmesine kısmen elverişli diyebiliriz.

Siyasal, sosyal, ekonomik gibi benzeri nedenlerden dolayı bu ülkelere yerleşmiş göçmenlerin istikrarsızlığın devam ettiği ülkelere tekrar geri dönmeleri olası değildir. Özellikle burada doğup büyüyen kuşağın bu ülkelerin bir parçası olduğu konusunda da hiç kimsenin şüphesi olmadığına göre, o zaman burada kalıcı politika yapılmalıdır.

Göçmen gençler ya birinci kuşak gibi bulaşık ve inşaatlarda çalamaya devam edecekler, yada buradaki politikaya aktif katılıp gelecekleri hakkında söz sahibi olacaklar. Bu iki seçeneğin birine muhakkak karar vermeliler. Bir takım önemli kararlar zamanında verilmedi mi önemli fırsatların kaçırıldığı daha sonradan görülüyor.

Doğal olarak İsviçre'deki göçmenlerde artık oturup derin derin düşünmeliler.

Önemli kararların verilinceği bir sürecin olması itibarıyla, İsviçre'deki göçmenlerin bir dönüm noktasında olduğunu söylemek durumundayız.

Birinci kuşak burada yetişen gençleri politika yapmaya ikna etmelidir. Örneğin Türkiyeli birinci kuşağın döner sektöründe göstermiş oldukları performansın aynısını, politik sahada gösterirlerse, önemli bir mesafe alacaklardır.

Dolayısıyla Türkiyeli göçmenler zaman kaybetmeden İsviçre'de göçmen meclisleri oluşturulmalıdır. Her kantonda Türkiyeliler bir araya gelip kendi yerel meclislerini oluşturmalıdır.

Yerel meclislere üye olma kriteri ise herhangi bir sol partinin üyesi, ya da politikaya hakim olan, iyi dil bilenlerden oluşmalıdır.

Kanton meclisleri de merkezi İsviçre göçmen meclisini oluşturmalıdır. Yani merkezi meclis, çatı örgütü olmalıdır. Ve bu meclisler oluşturulurken program ve tüzükleriyle siyasi arenaya çıkmalıdır. Meclisler kendi başkanlarını seçip meşru statüye kavuşmalıdır.

Sözünü ettiğim bu evre tamamladıktan sonra, diğer göçmen potansiyeli de bu örgütlenmenin verdiği güvenle çağrılar yapılır.

Diğer göçmen guruplardan sağlanan katılımla, karma meclisler ve eşit bir yapılanma haline getirilir. Oluşturulan meclisler bir birleriyle ve sol partilerle koordineli çalıştıklarında, birlikte yaşam esperisinin her alanda kolaylaşacağı görülecektir.

Meclisler başta eğitim olmak üzere mevcut sorunlara kurumsal olarak müdahale edebilirler. Bir örnek verecek olursak bu meclislerin aktif ve eğitici çalışmaları durumunda, seçim dönemi göçmen seçmenini oy kullanmasını da sağlayacaklardır.

Bu meclislerin görevi, göçmenleri politikaya kazandırıp yerli ve yabancı potansiyeli, politik ve sosyal sahada birlikteliğini sağlamaktır.

Meclislerin diğer bir görevi de, sol partilere göçmen realitesini programlarına almalarını sağlamaktır.

Belki yirmi yıl sonra, ne bu meclislere nede ayrı örgütlenmeleri gerek kalmaz.

Belki yirmi yıl sonra arkadaş gazetesi de gerek kalmaz. Ama günümüzde, birlikte yaşam için arkadaş gibi gazeteler ve söz konusu meclisler önemli araçlardır.

Amaç mevcut araçlarla birinci ve ikinci kuşağın birlikte yaşam için yerli halkla müşterek değerleri taçlandırmaktır. Yerli halkla birlikteliği sağlamak için benzeri araçlar mutlaka gereklidir.

Göçmenler yaklaşık yarım asırdır bu ülkede yaşamalarına rağmen, İsviçre devleti göçmenlerin güvenlik sorunlarıyla meşgul olmuş, birlikte yaşam için proje üretmemiştir.

Özet olarak, işimizin kolaylaşması için göçmenler bu kurumsal çalışmayı başlatabilirler.

Belki başlangıçta bazı sıkıntılar ve sorunlar yaşanabilir ama böyleleri kurumsallaşmanın önemini de göz ardı etmemeliyiz. Bu anlamda önümüzdeki süreçte yerel parlamentolarda bulunan arkadaşların harekete geçmeleri gerekiyor.

Sonuç olarak, yukarıdaki profil doğrultusunda tartışmalar yürütmek faydalı olacak diye düşünüyorum.

hcan1960@hotmail.com

Emekli Türkçe Öğretmeninden

Basel ve BL'da oturan, türkçe öğrenmek, ve türkçesini geliştirmek isteyen öğrencilere

TÜRKÇE DERSİ VERİLİR

İrtibat tel: 076 331 37 25

La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi adayı türkiyeliler, ne söylüyor?

Neuchâtel Kantonu'na bağlı La Chaux-de-Fonds da 27 nisanda yerel seçimler yapılacak. POP (İşçi ve halk partisi) listesinden belediye meclisine aday olan ve Türkiye'li Kürt, Türk göçmen kuruluşları ve duyarlı bireylerin de desteğini alan adaylarla özgeçmişleri, göçmenlerin sorunları ve çözüm yolları üzerine bir söyleşi yaptık okurlarımızla paylaşıyoruz. Ayrıca gazetemize ulaşan bilgilere göre POP den Rukiye Yıldırım, Yeşillerden Nevin Gözcan ve Solidarite den Olgay Konca ve Serkan Adıyaman Neuchatel şehri belediye meclisine aday olmuşlardır.

Röportaj: İrfan İMREK

Esmâ Aris

Ben Esmâ Aris 1979 Bingöl (Sancak) doğumluyum. 1987 de ailece göç edip

Fransa'ya yerleştik. Liseye kadar eğitimimi Fransa'da tamamladıktan sonra evlilik nedeniyle İsviçre'ye yerleştim, iki çocuk annesiyim. Kısa süreli bir çok iş yerinde çalıştım, şimdi Kürt kültürünü geliştirme faaliyetlerinde, dış ilişkilerde görev almaktayım.

Bence göçmenlerin temel sorunlarından biri iyi dil bilmediklerinden dolayı uyum sorunu yaşamalarıdır. Kendilerini iyi ifade edemedikleri için bir çok zorluklarla karşılaşılıyorlar. Politik gelişmelerden habersiz kalıyorlar. Burada uygulanmaya başlanan sosyal yardım, işsizlik sigortası ve emeklilik kasalarına yönelik kısıtlama girişimlerine karşı etkisiz kalmakta olup; sağlık, eğitim gibi zorunlu sosyal hizmetlerden bile yeterince yararlanamamaktadırlar. Çocuklarımız okullarda yabancılık sorunu yaşıyorlar.

Biz göçmenler burada iyi bir yaşam sürdürmek ve entegre olmak istiyorsak, öncelikle dili iyi öğrenmemiz gerekmektedir. Böylece kendimizi daha rahat ifade edebilir, İsviçre'deki bütün halklarla iletişim kurabiliriz. Kültürümüzü daha iyi

yaşayabilmek ve yaşatabilmek için sosyal dayanışma içinde olunmalı, gündem iyi takip edilmeli, duyarlı olunmalı ve göçmen karşıtı politikalara geçit verilmemelidir. Sorunlarımızı tartışabilecek ve çözüm yolları bulabilecek dernek ortamı oluşturmak ve çocuklarımıza iyi bir gelecek yaratmak için çaba sarfetmeliyiz.

Son olarak göçmenlere mesajım problemlerimiz ortaktır o halde başımızın yolu birlikte hareket etmekten, politik gelişmelere duyarlı olmaktan ve dayanışma içinde olmaktan geçiyor. Desteğinizi bekliyorum daha iyi bir yaşam, sağlık ve başarılar diliyorum.

Serdal TEMEL,

Adım Serdal TEMEL, 1983 doğumluyum, eğitimimin tamamını İsviçre'de yaptım, şu anda makine mühendisi olarak çalışıyorum. Yıllardır değişik kültürel faaliyetlerin başında yer aldım ve halen bölgesel olan ama çalışmalarını il bölge sınırlarını aşmış olan AES (Sesizliğin yankısı) derneğinin başkanlığını yürütmekteyim.

İşsizlik, sağlığın gün geçtikçe bir kamu hizmeti olmaktan çıkarılarak paran kadar sağlık hizmeti anlayışının hakim olmaya başlaması, eğitimde fırsat eşitsizliği, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık gibi önemli sorunlar vardır. Göçmenlerin en büyük sorunlarından bir tanesi kuş-

kusuz son yıllarda artan ırkçılıktır, işyerlerinde ya da iş ararken olduğu kadar okullarda da ayrımcılık yaşıyoruz.

Yaşam koşullarının gün geçtikçe zorlaşması işsizliğin getirdiği maddi sıkıntılar ve psikolojik sorunlar, gelecek korkusu politikacılar tarafından körüklenen yabancı düşmanlığının piri yapmasını sağlamaktadır. Bu da ortak yaşamı zorlaştırmaktadır. Bizim hedefimiz bu olumsuzluklara karşı tüm milliyetlerden işçi ve emekçilerle birlikte ortak çözümler bulmaktır. Gerek İsviçreli ve göçmen işçi ve emekçilerin haklarını savunması, emekten yana olması gerekse yabancı düşmanlığına karşı tutumu ile kendimize en yakın olduğumuz POP den aday olduk bu partilerin güçlenmesi tüm ezilenlerin yararına. Göçmenlere mesaj olarak şunu söylemek istiyorum: Üretimin her alanında bulunan sizler sizin adınıza başkalarının karar vermesini istemiyorsanız karar verme mekanizmalarında sizleri temsil edecek, sorunlarınızı bilen sizlerden biri olan adaylara destek vermenizi temenni ederim.

İnan vurucu

İnan vurucu 1977 dersim doğumluyum. Lise eğitimimi tamamladıktan sonra 17 yaşında İsviçre'ye geldim. 1994'ten beri La Chaux-de-Fonds'da yaşamaktayım. Uzun süredir bir saat fabrikasında çalışıyorum. Dünyada ve Avrupa'da sermayenin saldırıları gün geçtikçe artmaktadır. Bundan en çok göçmenler etkilenmektedir. Çünkü bir çok politikacı olumsuzlukların adresi olarak yabancıları göstermektedir. Göçmenlere karşı izlenen bu politikaların sonuçlarını günlük yaşamımızda hissediyor ve yaşıyoruz. İsviçre'de yaşamak veya yaşamak zorunda olan göçmenler hiçte hak etmedikleri bir yaşama mecbur bırakılmaktalar. İşyerlerinde, okullarda kısacası yaşamın her alanında. İsviçre'de yaşayan göçmenlerin ülke ekonomisine katkıları gözmezlikten gelmiyor, göçmenlerin düzenli olarak vergilerini vermeleri ve bir yerli gibi yasal prosedürü yerine getirmelerine rağmen demokratik hakları olan kendini ifade etme ve yönetim kademelerinde bulunma özgürlüğünden mahrum bırakılıyorlar. Bu anlamıyla Neuchatel cantonunda seçme ve seçilme hakkı elde edilmiş olmasa önemlidir. Yabancılar yasası daha da sertleştirilerek sermayenin menfaatleri doğrultusunda içinden çıkılmaz hale getirilmiştir. Aynı zamanda

İsviçre li işçi ve emekçileri de içine alarak kapsamı genişletmiştir. Yine okul ve eğitim, dil sorunu, oturma izni, kağıtsızların durumu, yabancı öğrencilerin ana

dile çektikleri sıkıntılar ve kendini ifade edememe, vergi ödemelerinde orantısızlık, gençlerin beklentilerine çözüm bulamama gibi sorunlar mevcuttur.

Özellikle bu sorunları çözmek için tek başına değil birlikte mücadele ve çözüm aramak örgütlenmek gerekiyor. Yaşadığımız bölgenin yerli ve bütün göçmen vatandaşlarıyla iletişim kurmak dayanışmak ve bilgi alışverişinde bulunmak gerekiyor. Burada göçmen haklarını savunma, emekten, eşitlikten ve kardeşlikten yana partilerle, sendikalarla ve diğer kurumlarla diyalogumuzu geliştirmek ve onlarla ortaklaşarak çözüm aramak gerekiyor. Ben de bu nedenle POP den belediye meclisine aday oldum. Burada Göçmen kurumlarının ortak hareket etmeleri ve biz üç adayı desteklemelerini ortak olan sorunlarımızın çözümü için çok önemli buluyorum. L a Chaux-de-Fonds'daki halkımızın bu platformdaki adaylara desteklerini sunmalarını bekliyorum ve diyoruz ki; bu sorun göçmenlerin ortak sorunudur. Bütün sosyal hak gasplarına karşı birlikte mücadele, birlikte tavır takınma ve etkili bir güç olmanın tam da zamanıdır. Desteklerinizi bekliyorum ve hep birlikte başarmak dileğiyle şimdiden herkesin çalışmalarıyla başarılar diliyorum.

Integration in Basel

Nilgün ÖZDAL

Göçmen çocukları için Basel'de Sprachspielgruppen (Dil oyun grubu) kuruluyor. Amaç göçmen çocuklarının ana okuluna (Kindergarten) başladığında almanca'yı asgari düzeyde de olsa anlayıp konuşabilmeleri. Bunun için Basel bu konuda adım atan ilk kanton olarak yeterli almanca konuşmayan çocukları, Kindergarten'dan bir yıl önce zorunlu "dil oyun grubuna" gönderiyor.

Basel Eğitim Başkanı, Christoph Eymann, basın açıklamasında: "amacın bütün çocukların mümkün olduğunca eşit düzeyde okula başlamalarını sağlamak olduğunu, pek çok göçmen çocuğunun yetersiz dil düzeyi nedeniyle okulda kendini iyi ifade edemediğini ve ömrü boyu bu nedenle geride durduğunu" ifade etti. Ayrıca, "Göçmen çocuklarının geleceği için, şimdiye kadar gönüllü olan oyun gruplarını zorunlu hale getirmenin gerekli olduğunu" vurguladı.

Proje ilk etapta 500 çocuğu hedefliyor. Yapılan araştırmalara göre 3 yaşındaki göçmen çocukların üçte birinin almanca'yı yok denecek kadar az biliyor. Çocukların almanca düzeylerini belirlemek için özel günler düzenlenecek. Çocukların çevresinin kimlerden oluştuğu, daha çok kimlerle oynadığı sorulacak. Almanca bilgisi olmayan çocuklar bir yıl boyunca haftada iki defa dil gruplarına gönderilecek. Dil eğitimi özel organizasyonlarla yuvalarda (Tagesheim) ve oyun gruplarında yapılacak. Tabi ki eğitim çocuklara oyun yoluyla verilecek. Normal dil kursu

Federal mahkeme, Aargau kantonuna bağlı Buchs belediye parlamentosunun 14 haziran 2007 de bir türk bayanının, basörtü taktığı için vatandaşlığa kabul edilmediği doğrultusunda aldığı kararı bozdu. Kırk yaşındaki türkiyeli bayan, 1981 yılından itibaren, ailesi ile birlikte İsviçre'de ve 1995 den itibaren Buchs belediyesinde yaşıyor. İsvi-

Başörtüsü, İsviçre vatandaşlığı için engel değil

çre vatandaşı olmak için başvuran bayanın durumu belediye parlamentosunda görüşülüyor, parlamentodaki tartışmalar, değerlendirmeler kararın olumlu yönde alınması doğrultusunda seyrederken, bir parlamento üyesinin, bayan başörtüsü takıyor diye açıklama yapması tartışmayı ve kararı başvuruda bulunan bayanın aleyhinde olacak şekilde etkiliyor. Yapılan oylama sonucu 19 a karşı 15 oyla vatandaşlık başvurusu ret ediyor.

Şüphe: Radikal islamcı olabilir Belediye başkanlığı, vatandaşlık başvurusunun ret edilmesini yazılı olarak bildirdi. Yazılı karara göre belediyenin gerekçesi "başörtüsü takmak, radikal inançın olabileceğini gösteriyor" ve başörtüsü takmak "dini bir sembol değil, kadının erkeğin baskısı altında olduğunu bir göstergesidir" bu da "bizim

değer yargılarımıza ters düşmektedir". Bu kararı ve belediyenin gerekçelerini doğru bulmayan türkiyeli bayan, karara karşı çıkararak federal mahkemede itiraz başvurusunda bulundu.

Din özgürlüğünün korunmasına aykırı

Federal Mahkeme anayasanın 8 maddesine dayanarak, Buchs Belediye Parlamentosunun 14 haziran 2007 tarihinde aldığı kararı bozdu. Çünkü Anayasanın 8 maddesi hiç kimsenin, yaşam biçimi, dini inançları, dünya görüşü ve politik inançları nedeniyle ayrımcılığa tabi tutulamayacağını belirtir. Anayasanın 15. maddesi ise dini özgürlüğü sağlar. Her insan kendi inancını özgürce secer ve dini vebelerini yerine getirir. Aynı şekilde "İslam dinine inanan kadınların başörtü takması, onların dini inanç özgürlüğü çerçevesinde, dini inançlarını bir ifadesidir" belirterek kararını

gerekçelendirdi.

Gizli ayrımcılık

Federal mahkeme kararında, hiç kimsenin, başvuruda bulunan bayanın entegre olmadığını iddia etmediğini, ya da vatandaşlığı geçmeyi engelleyecek başka bir neden göstermediğini sadece baş örtüsü takmanın vatandaşlık hakkının verilmesi için tek neden olarak gösterildiğini belirterek bu tutumu ayrımcılık olarak niteledi. Ve ayrıca baş örtüsü takmanın kadının erkeğin baskısı altında kaldığı şeklinde yorumlanmasının yanlış olduğunu belirterek, "Kadının kendi kararıyla kurana dayanarak uyguladığı dini vecibe, dini bu şekilde açığa vurma soruna görülüp, erkeğin baskısını kabul etme olarak yorumlanamaz" dedi. Federal mahkeme vatandaşlık hakkı verilmesini kararını kaldırarak, Buchs belediyesinin kararı tekrar değerlendirmesini istedi.